

Vzdělávání v České republice

PŘÍRUČKA PRO RODIČE

UNHCR

© 2011 Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky

3. vydání, Praha 2022

Autor: Markéta Bačáková

Fotografie: UNHCR / B. Szandelszky, L. Taylor, M. Novotný

Kopie publikace objednávejte na adrese:

Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky

Železná 24

110 00 Praha 1

Obsah

1 Systém vzdělávání	5
1.1 Struktura vzdělávacího systému v ČR	5
1.2 Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů nadaných	8
1.3 Povinná školní docházka a povinné předškolní vzdělávání	8
1.4 Vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem – uprchlíků a žadatelů o mezinárodní ochranu	9
1.5 Shrnutí	10
2 Nástup do školy	11
2.1 Nástup do mateřské školy	11
2.2 Zápis do 1. ročníku ZŠ	11
2.3 Nástup do vyššího ročníku ZŠ	13
2.4 Shrnutí	13
3 Školní rok a školní den	14
3.1 Harmonogram školního roku	14
3.2 Hodnocení a vysvědčení	14
3.3 Rozvrh hodin	15
3.4 Vyučovací předměty	17
3.5 Vybavení do školy	20
3.6 Stravování ve škole	20
3.7 Školní družina	21
3.8 Volnočasové aktivity	22
3.9 Shrnutí	23
4 Komunikace se školou	24
4.1 Návštěva školy	24
4.2 Třídní schůzky	24
4.3 Žákovská knížka	25
4.4 Shrnutí	25
5 Práva a povinnosti	26
5.1 Povinnosti školy	26
5.2 Práva a povinnosti rodičů	27
5.3 Práva a povinnosti dětí	27
5.4 Shrnutí	27
6 Studium na střední škole	28
6.1 Příjímání řízení na SŠ	28
6.2 Přestup do vyššího ročníku SŠ	29
6.3 Druhy středních škol	29
6.4 Formy zakončení SŠ studia	30

6.5	Studijní obory	31
6.6	Shrnutí	32
7	Studium na vysoké škole	33
7.1	Přijímací řízení na VŠ	33
7.2	Přípravný kurz českého jazyka	34
7.3	Studium v anglickém jazyce	35
7.4	Shrnutí	35
8	Možnosti studia pro osoby starší 18 let	36
8.1	Kurzy pro získání základního vzdělání	36
8.2	Dálkové kurzy a rekvalifikace	37
8.3	Shrnutí	38
9	Nostrifikace vzdělání	39
9.1	Nostrifikace základního a středního vzdělání	39
9.2	Uznání vysokoškolského vzdělání	39
9.3	Shrnutí	40
10	Co dělat, když... ..	41
10.1	...mé dítě přijde pozdě do školy	41
10.2	...je mé dítě nemocné	41
10.3	...potřebuji krátkodobě uvolnit dítě ze školy	41
10.4	...potřebuji uvolnit dítě ze školy na delší dobu	41
10.5	...se stěhujeme do jiné obce/města	41
10.6	...nejsem spokojený se školou svého dítěte	42
10.7	...mé dítě ve škole nerozumí	42
	Kontakty na neziskové organizace	43
	Slovníček	45
	Přílohy	47

1 Systém vzdělávání

1.1 Struktura vzdělávacího systému v ČR

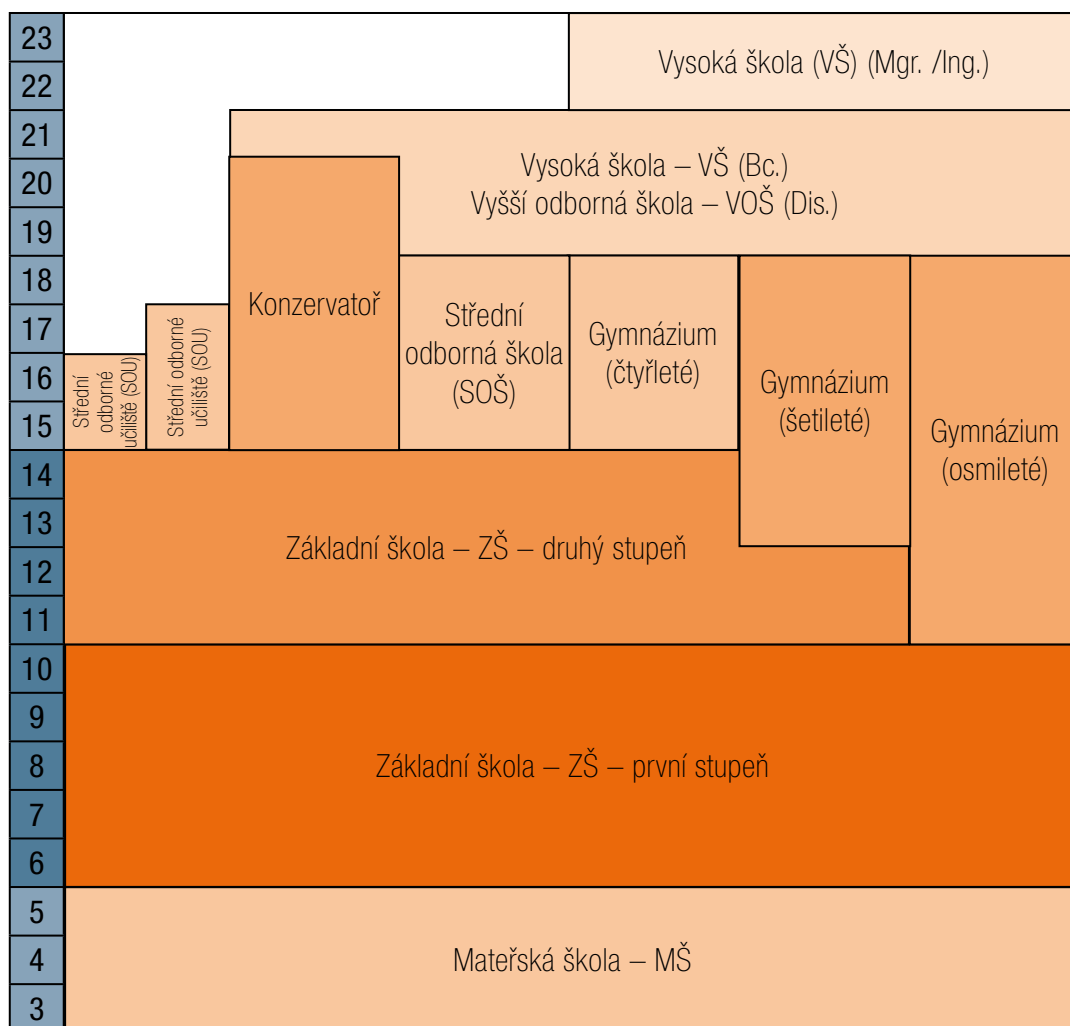

Schéma 1: Struktura systému vzdělávání

Mateřská škola (MŠ)

Mateřská škola poskytuje vzdělání dětem ve věku zpravidla od 2 do 6 let. Dítě mladší 3 let nemá na přijetí do mateřské školy právní nárok. Předškolní vzdělávání je povinné pro děti, které před začátkem školního roku dosáhnou pěti let. Obec je povinna zajistit takovému dítěti, které má v místě obce trvalé bydliště, umístění v mateřské škole.

Za vzdělávání v MŠ může škola vybírat poplatek. Ten se skládá ze školného (v řádu několika set korun měsíčně) a stravného (celodenní strava se pohybuje okolo 35–40 Kč/den). Děti navštěvující poslední ročník MŠ jsou osvobozeny od placení školného.

Základní škola (ZŠ)

Základní školu navštěvují zpravidla děti ve věku 6–15 let. Základní škola má dva stupně, první z nich se skládá z pěti ročníků, druhý ze čtyř. Určité procento žáků odchází po prvním stupni ZŠ na osmileté gymnázium či konzervatoř, případně po 7. ročníku na šestileté gymnázium.

Účastí v základním vzdělávání žáci zároveň plní povinnou školní docházku, která trvá deset let (jeden rok v předškolním vzdělávání a devět let na základní škole).

Vzdělávání na veřejných školách je bezplatné. Žáci plní povinnou školní docházku mají nárok na učebnice zdarma. Rodiče finančně přispívají na osobní potřeby žáka, na některé doplňující učební materiály, na kurzy konané mimo školu, stravování, školní družinu apod.

Střední škola (SŠ)

Střední škola navazuje na vzdělávání v základní škole, a to buď ve formě gymnázia, střední odborné školy (SOŠ), středního odborného učiliště (SOU), nebo konzervatoře. Přestože účast na středním vzdělávání není povinná,

účastní se ho více než 95 % dětí. Střední vzdělávání je stejně jako vzdělávání základní na veřejných školách bezplatné.

Gymnázia studentům nabízejí všeobecné vzdělání včetně přípravy na studium na vysoké škole. Studium je zakončeno maturitní zkouškou a trvá čtyři roky.

Střední odborné školy (SOŠ) nabízejí profesně orientovanou výuku, studium je rovněž zakončeno maturitní zkouškou a též trvá čtyři roky. Absolventi tak mají možnost pokračovat ve studiu na vysoké škole.

Střední odborná učiliště (SOU) poskytují svým studentům profesní a praktickou přípravu, která je zakončena získáním výučního listu. Ten studenty neopravňuje k dalšímu studiu na vysoké škole. Studium trvá zpravidla tři roky, výjimečně pouze dva.

Konzervatoře nabízejí studentům odbornou přípravu v umělecké oblasti, a to hudbě, zpěvu, herectví či tanci. K přijetí na konzervatoř je třeba úspěšně složit talentové zkoušky. Čtyřleté studium bývá zakončené maturitou a absolventi mohou pokračovat ve studiu na vyšší odborné nebo vysoké škole.

Vyšší odborná škola (VOŠ)

Vyšší odborné školy nabízejí studium pro absolventy středních škol s maturitou, tj. gymnázia a středních odborných škol. Na rozdíl od vysokých škol kladou vyšší odborné školy větší důraz na praktické zaměření. Délka studia je tři roky, u zdravotnického zaměření 3,5 roku. Úspěšný absolvent získává titul Dis.

Veřejné VOŠ mohou vybírat školné, jeho maximální výše pro jednotlivé obory je určena vyhláškou ministerstva školství (maximálně 5 000 Kč/rok). Školné na soukromých VOŠ se nejčastěji pohybuje mezi 20 000 a 40 000 Kč/rok.

Vysoká škola (VŠ)

Studium na vysoké škole je členěno do dvou základních stupňů, a to bakalářského a magisterského. Bakalářský stupeň zakončený získáním titulu Bc. trvá zpravidla tři roky, navazující magisterské studium zakončené získáním titulu Mgr. či Ing. zpravidla roky dva.

Na veřejných vysokých školách je studium v českém jazyce v současné době zdarma. Náklady na studijní materiály, stravu a ubytování si ovšem

musí studenti hradit z vlastních zdrojů. Většina vysokých škol ovšem nabízí i stipendijní programy pro studenty, jejichž rodiny si náklady spojené se studiem na VŠ nemohou dovolit.

Vysoké školy univerzitního typu nabízejí dále doktorské programy pro absolventy magisterských programů, které jsou přípravou na budoucí vědeckou činnost. Tyto programy jsou tří- nebo čtyřleté a jsou zakončeny udělením titulu Ph.D.

Další informace k systému vzdělávání v ČR lze nalézt na:

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/system-vzdelavani-v-cr>

1.2 Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů nadaných

Nedostatečná znalost českého jazyka není v žádném případě důvodem pro vzdělávání ve speciální škole.

Dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami je ten, kdo k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, žáka nebo studenta.

Podpůrná opatření jsou členěna na stupně podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti. Podpůrná opatření spočívají například v poskytování vzdělávání nebo školských služeb v prostorech stavebně nebo technicky upravených; využití asistenta pedagoga; použití kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic a speciálních učebních pomůcek; úpravě organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání nebo v úpravě očekávaných výstupů vzdělávání v mezích stanovených rámcovými vzdělávacími programy.

Děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením.

Pro děti, žáky a studenty s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, závažnými vadami řeči, závažnými vývojovými poruchami učení, závažnými vývojovými poruchami chování, souběžným postižením více vadami nebo autismem lze zřizovat školy nebo ve školách třídy, oddělení a studijní skupiny.

Zařadit do takové třídy, studijní skupiny nebo oddělení nebo přijmout do takové školy lze pouze dítě, žáka nebo studenta, shledá-li školské poradenské zařízení, že vzhledem k povaze speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, žáka nebo studenta nebo k průběhu a výsledkům dosavadního poskytování podpůrných opatření by samotná podpůrná opatření nepostačovala k naplňování jeho vzdělávacích možností a k uplatnění jeho práva na vzdělávání.

Podmínkou pro zařazení je písemná žádost zletilého žáka nebo studenta nebo zákonného zástupce dítěte nebo žáka, doporučení školského poradenského zařízení a soulad tohoto postupu se zájmem dítěte, žáka nebo studenta.

1.3 Povinná školní docházka a povinné předškolní vzdělávání

Povinná školní docházka trvá v České republice devět let. Žáci ji uskutečňují v základních školách, a to ve věku od 6 do 15 let. Žák může povinnou školní docházku plnit nejdéle do svých 17 let.

Rodiče mají tudíž povinnost své děti posílat do školy nejméně devět let. Pokud dítě začne chodit do školy ve svých šesti letech – jak je v České republice obvyklé – povinnou školní docházku ukončí v 15 letech. Pokud však žák například

z důvodu pozdějšího příchodu do České republiky začne školu navštěvovat později, povinnou školní docházku musí plnit do svých 17 let. Po dosažení 18. roku věku již žák není povinen plnit školní docházku, a to ani v případě, pokud školu navštěvoval méně než devět let.

Školní docházka v zahraničí se dětem započítává do povinné školní docházky

v ČR. To například znamená, že pokud dítě chodilo do školy v zemi původu či prvního azylu dva roky, v České republice má povinnost školu navštěvovat ještě sedm let.

Předškolní vzdělávání v mateřské škole je povinné pro děti, které před začátkem školního roku dosáhnou pěti let.

1.4 Vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem – uprchlíků a žadatelů o mezinárodní ochranu

V ČR je od roku 2021 nastaveno systémové řešení vzdělávání cizinců v mateřských a základních školách. Cizinci (nejsou občany ČR) mají nárok na bezplatnou jazykovou přípravu k začlenění do základního vzdělávání.

Mateřské školy poskytují dětem s nedostatečnou znalostí češtiny jazykovou podporu v rámci běžné činnosti, při které dochází ke kontaktu dětí mezi sebou a kontaktu s učiteli přirozeně během pobytu v mateřské škole. Pokud je v mateřské škole více dětí cizinců, zřizuje ředitel pro tyto děti skupinu nebo skupiny pro jazykovou přípravu v rozsahu jedné hodiny týdně. Tato jazyková podpora je dětem poskytována zdarma.

Nově příchozí žáci cizinci (do 12 měsíců od příchodu) na základních školách mají také nárok na bezplatnou jazykovou podporu, která je jim poskytována v tzv. určených školách. O této možnosti jazykové podpory žák jeho zákonného zástupce informuje ředitel školy, kde žák plní povinnou školní docházku (kmenová škola). Žák má na jazykovou přípravu nárok, není však povinen se jí účastnit. Pro zařazení žáka do skupiny pro jazykovou přípravu musí zákonný zástupce podat kmenové škole žádost.

Výuka českého jazyka probíhá prezenční nebo distanční formou. Rozsah jazykové přípravy je 100 až 200 hodin po dobu maximálně 10 měsíců. U každého žáka cizince určí rozsah ředitel školy, ve které se žák bude účastnit jazykové přípravy podle vstupního ověření znalostí, které umožní rozsah přípravy diferencovat s ohledem na konkrétní potřeby žáků cizinců.

Jazyková skupina má nejméně 2, maximálně 10 žáků. Žáci absolvují jazykovou přípravu místo výuky ostatních předmětů dle rozvrhu třídy a jsou automaticky z výuky, kterou zameškají z důvodu účasti na jazykové přípravě, uvolněni.

Je-li to pro dané žáky z hlediska jejich vzdělávání vhodnější a vytvoří-li společně skupinu pro jazykovou přípravu, může jazyková příprava probíhat se souhlasem zákonných zástupců žáků po vyučování. Toto platí jak pro prezenční, tak pro distanční přípravu.

Kmenová škola zajistí ve škole pro žáka účastnícího se distančního vzdělávání přístup k informačním technologiím, učební pomůcky potřebné zázemí a dohled.

Mimo jazykovou podporu mají tito žáci také nárok na podpůrná opatření

s ohledem na odlišná kulturní prostřední a životní podmínky.

1.5 Shrnutí

- Povinná školní docházka trvá v ČR devět let. Žáci ji plní v základní škole. Rodiče mají povinnost své děti do základní školy posílat.
- Po ukončení základní školy mohou žáci pokračovat ve studiu na střední škole. Vzdělávání na SŠ není povinné.
- Absolventi maturitních oborů gymnázií, konzervatoří a středních odborných škol mají možnost pokračovat ve studiu na vysoké škole.
- Vzdělávání na veřejné základní, střední i vysoké škole je zdarma. Rodiče přispívají pouze na některé učební pomůcky, školní potřeby, výlety, stravu a případné ubytování dětí.
- Vedle běžného systému vzdělávání existují v ČR školská zařízení pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami z důvodu fyzického nebo mentálního postižení.
- Dočasná neznalost českého jazyka není v žádném případě důvodem pro to, aby bylo dítě zařazeno do takového školského zařízení.

2 *Nástup do školy*

2.1 Nástup do mateřské školy

1) Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku od 2 do zpravidla 6 let. Dítě mladší 3 let nemá na přijetí do mateřské školy právní nárok. Od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte, je předškolní vzdělávání povinné.

(2) Zápis k předškolnímu vzdělávání od následujícího školního roku se koná v období od 2. května do 16. května. Termín a místo zápisu stanoví ředitel mateřské školy v dohodě se zřizovatelem a zveřejní je způsobem v místě obvyklým.

(3) Ředitel mateřské školy rozhoduje o přijetí dítěte do mateřské školy, popřípadě o stanovení zkušebního pobytu dítěte, jehož délka nesmí přesáhnout 3 měsíce. Do mateřské školy zřízené obcí nebo svazkem obcí se přednostně přijímají děti, které před začátkem školního roku dosáhnou nejméně třetí-

ho roku věku, pokud mají místo trvalého pobytu, v případě cizinců místo pobytu, v příslušném školském obvodu (§ 179 odst. 3) nebo jsou umístěny v tomto obvodu v dětském domově, a to do výše povoleného počtu dětí uvedeného ve školském rejstříku.

(4) Obecní úřad obce, na jejímž území je školský obvod mateřské školy, poskytuje této škole s dostatečným předstihem před termínem zápisu seznam dětí uvedených v odstavci 3. Seznam obsahuje vždy jméno, popřípadě jména, a příjmení, datum narození a adresu místa trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte.

Podmínkou pro přijetí dítěte do MŠ je povinné očkování. Další podmínky stanovuje ředitel MŠ, který také rozhoduje o přijetí dítěte do zařízení.

Dítě může být přijato k předškolnímu vzdělávání i v průběhu školního roku, pokud není naplněna kapacita MŠ.

2.2 Zápis do 1. ročníku ZŠ

Plnění povinnosti školní docházky

(1) Školní docházka je povinná po dobu devíti školních roků, nejvýše však do konce školního roku, v němž žák dosáhne sedmnáctého roku věku (dále jen „povinná školní docházka“).

(2) Povinná školní docházka se vztahuje na státní občany České republiky a na občany jiného členského státu

Evropské unie, kteří na území České republiky pobývají déle než 90 dnů. Dále se povinná školní docházka vztahuje na jiné cizince, kteří jsou oprávněni pobývat na území České republiky trvale nebo přechodně po dobu delší než 90 dnů, a na účastníky řízení o udělení mezinárodní ochrany.

(3) Povinná školní docházka začíná počátkem školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne šestého roku věku, pokud mu není povolen odklad. Dítě, které dosáhne šestého roku věku v době od září do konce června příslušného školního roku, může být přijato k plnění povinné školní docházky již v tomto školním roce, je-li přiměřeně tělesně i duševně vyspělé a požádá-li o to jeho zákonný zástupce. Podmínkou přijetí dítěte narozeného v období od září do konce prosince k plnění povinné školní docházky podle věty druhé je také doporučující vyjádření školského poradenského zařízení, podmínkou přijetí dítěte narozeného od ledna do konce června doporučující vyjádření školského poradenského zařízení a odborného lékaře, která k žádosti přiloží zákonný zástupce.

(4) Zákonný zástupce je povinen přihlásit dítě k zápisu k povinné školní docházce, a to v době od 1. dubna do 30. dubna kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku.

(5) Žák plní povinnou školní docházku v základní škole zřízené obcí nebo svazkem obcí se sídlem ve školském obvodu (§ 178 odst. 2), v němž má žák místo trvalého pobytu, v případě cizince místo pobytu žáka (dále jen „spádová škola“), pokud zákonný zástupce nezvolí pro žáka jinou než spádovou školu. Pokud je dítě přijato na jinou než spádovou školu, oznámí ředitel této školy tuto skutečnost řediteli školy spádové, a to nejpozději do konce května kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku.

(6) Žák umístěný ve školském zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy nebo ve školském zařízení pro preventivně výchovnou péči plní povinnou školní docházku v základní škole zřízené při tomto školském

zařízení nebo v základní škole zřízené obcí nebo svazkem obcí se sídlem ve školském obvodu, v němž má sídlo příslušné školské zařízení, popřípadě v jiné škole zřizované státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí.

(7) Ředitel spádové školy je povinen přednostně přijmout žáky s místem trvalého pobytu v příslušném školském obvodu a žáky umístěné v tomto obvodu ve školském zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy nebo ve školském zařízení pro preventivně výchovnou péči, a to do výše povoleného počtu žáků uvedené ve školském rejstříku.

(8) Obecní úřad obce, na jejímž území je školský obvod základní školy, poskytuje této škole s dostatečným předstihem před termínem zápisu k povinné školní docházce seznam dětí, pro které je tato škola spádová a jichž se týká povinnost podle odstavce 4. Seznam obsahuje vždy jméno, popřípadě jména, a příjmení, datum narození a adresu místa trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte.

V České republice trvá povinná školní docházka devět let. Žák, který je přijat na základní školu, tuto školu musí navštěvovat, žáka nelze odhlásit. Jediným důvodem ukončení vzdělávání na základní škole je přestup na jinou školu.

U zápisu je nutné předložit osobní doklady dítěte i rodiče.

Vzor přihlášky do ZŠ naleznete v příloze na straně 47. Přihlášku na vybranou školu si lze vyzvednout přímo ve škole nebo je často ke stažení na internetových stránkách školy.

Vzor žádosti o odklad povinné školní docházky naleznete v příloze na straně 48.

Při zápisu škola neformálním způsobem zjišťuje připravenost dítěte na školní docházku.

2.3 Nástup do vyššího ročníku ZŠ

Dítě může do vyššího ročníku základní školy nastoupit kdykoli během školního roku. O jeho přijetí rozhoduje ředitel školy. Ten má také povinnost zařadit žáka do příslušného ročníku ZŠ.

V současné době neexistuje v ČR metodika pro zařazování dětí–uprchlíků a žadatelů o mezinárodní ochranu do ročníků ZŠ. Většina škol děti zařazuje dle znalosti českého jazyka a má tendence děti zařazovat do nižších ročníků, než odpovídá jejich věku. Praxe však ukazuje, že zařazení do věkově odpovídajícího kolektivu je pro dítě nejlepší alternativou. Rodiče mají právo v této věci se školou spolupracovat a vyjádřit svůj názor na zařazení svého dítěte.

Pokud je dítě zařazeno do nižšího ročníku, není jednoduché toto zařazení posléze měnit. Přeražení do vyššího ročníku je totiž podmíněno splněním rozdílových zkoušek, které nemusí být pro všechny děti splnitelné. Proto je dů-

ležitě dbát na správné zařazení dítěte do ročníku ihned po jeho nastoupení do školy.

Základním kritériem, které by rodiče i školy měli mít při zařazování dítěte na paměti je, aby žák stihl dokončit základní vzdělání. Základní škola totiž může žáka vzdělávat pouze do konce školního roku, ve kterém žák dosáhne 17. roku věku, a to pouze v případě, že žák opakoval ročník.

To znamená, že pokud žák dovrší 17. rok věku před tím, než postoupí do 9. (tj. posledního) ročníku ZŠ, jeho vzdělávání bude ukončeno, aniž by dosáhl základního vzdělání. Bez ukončeného základního vzdělání má pak žák velmi omezené možnosti dalšího vzdělávání, včetně uplatnění na pracovním trhu. Možnost ukončení základního vzdělání by tak měla být základním zřetelem při zařazování dětí–uprchlíků a žadatelů o mezinárodní ochranu do ročníků ZŠ.

2.4 Shrnutí

- Nástup dítěte do MŠ je možný po dovršení 3 let věku.
- Dosáhne-li dítě 5 let, mají rodiče povinnost ho zapsat do MŠ.
- Dosáhne-li dítě 6 let věku, mají rodiče povinnost ho zapsat do prvního ročníku ZŠ.
- Zápis do ZŠ probíhá v dubnu.
- Do vyššího ročníku ZŠ může dítě nastoupit kdykoli během školního roku.
- Při zařazování dítěte do ročníku ZŠ je nutné dbát na to, aby dítě mělo možnost dokončit základní vzdělání, tj. aby postoupilo do 9. ročníku ZŠ před dosažením 18. roku věku.

3 Školní rok a školní den

3.1 Harmonogram školního roku

Školní rok začíná 1. 9. a končí 31. 8. následujícího kalendářního roku. Dělí se na dvě období. Na období školního vyučování, které trvá 10 měsíců od 1. 9. do 30. 6. a na období letních prázdnin, které probíhají od 1. 7. do 31. 8. Období školního vyučování je rozděleno do dvou pololetí, která obě trvají pět měsíců. První pololetí končí 30. 1., druhé pololetí 30. 6.

V měsících červenci a srpnu mají děti dvouměsíční letní prázdniny, kdy nechodí do školy. Kratší prázdniny mají také v průběhu školního roku, a to:

- třídní **podzimní prázdniny** – okolo 28. 10.
- **vánoční prázdniny** – většinou od 23. 12. do 2. 1.
- jednodenní **pololetní prázdniny** – okolo 1. 2.
- **jarní prázdniny** – týden v únoru či březnu, termín se každoročně mění

- **velikonoční prázdniny** – Zelený čtvrtek, Velký pátek a Velikonoční pondělí

Kromě výše zmíněných prázdnin děti nechodí do školy také ve dny státních svátků. Ty jsou v průběhu školního roku následující:

- **28. 9.** – Den české státnosti
- **28. 10.** – Den vzniku samostatného československého státu
- **17. 11.** – Den boje za svobodu a demokracii
- **1. 5.** – Svátek práce
- **8. 5.** – Den vítězství

Aktuální harmonogram školního roku se dozví vaše dítě na začátku školního roku a je většinou k dispozici i na internetových stránkách školy. Termíny prázdnin vašeho dítěte si můžete zapsat do přehledné tabulky v příloze na straně 49.

Aktuální harmonogram školního roku lze nalézt na:

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-skolstvi> (v sekci Úřední sdělení)

3.2 Hodnocení a vysvědčení

Učitelé většinou hodnotí studijní výsledky dětí pomocí známek. Ty se pohybují na stupnici od 1 do 5, kdy jednička označuje nejlepší výsledek, pětka naopak nejhorší. Některé školy dávají přednost slovnímu hodnocení, kdy žákovy výkony

šířeji popíší, popř. kombinaci slovního a číselného hodnocení.

Známky učitelé dětem zapisují do žákovských knížek a dnes většinou také na internet. Ke známám svého dítěte má pak rodič přístup po přihlášení se

na stránky školy, nikdo jiný ke známkám žáka přístup nemá.

Hodnocení pomocí známek se většinou používá i na vysvědčení, které je celkovým hodnocením žáka za uplynulé pololetí v jednotlivých předmětech, včetně chování. Děti obdrží vysvědčení dvakrát do roka. Příklad vysvědčení z druhého stupně ZŠ najdete na straně 19.

Na druhém stupni ZŠ a na střední škole se na vysvědčení místo číslic používá slovního označení pro jednotlivé známky, a to:

- 1 – výborně
- 2 – chvalitebně
- 3 – dobře
- 4 – dostatečně
- 5 – nedostatečně

3.3 Rozvrh hodin

Děti navštěvují v ČR školu v týdnu od pondělí do pátku. V sobotu a v neděli do školy děti nechodí.

Školní den obvykle začíná v 8:00, žáci do školy přicházejí cca v 7:45. Délka školního dne závisí na počtu hodin, které v daný den žák musí absolvovat. To je určeno rozvrhem hodin, který žák obdrží na začátku školního roku a je často k dispozici i na internetových stránkách školy. Rozvrh hodin je pro žáka závazný a má povinnost se účastnit všech předepsaných hodin.

Žákům na prvním stupni obvykle končí vyučování okolo 12:00, žáci druhého

stupně mají vyučování delší. Končí většinou mezi 13:00 a 15:00.

Jedna vyučovací hodina trvá 45 minut a je následována přestávkou v délce 10–20 minut. V prvním a druhém ročníku ZŠ mají žáci 18–22 vyučovacích hodin týdně, ve třetím až pátém 22–26. Na druhém stupni ZŠ počet hodin týdně vzroste na 28–32.

Tabulka na následující straně představuje příklad rozvrhu hodin žáka 6. ročníku ZŠ. Aktuální rozvrh hodin svého dítěte si můžete zapsat do prázdné tabulky k tomu určené v příloze na straně 50.

ROZVRH HODIN

	1 8:00–8:45	2 8:55–9:45	3 10:00–10:45	4 10:55–11:40	5 11:50–12:35	6 12:45–13:30	7 13:40–14:25	8 14:35–15:20	9 15:30–16:15
Po	Aj	M	Hv	Př	Čj	Tv			
Út	F	M	Čj	Aj	Z	D			
St	Př	TV	Čj	Pč	Inf		Vv	Vv	
Čt	M	Aj	Čj	Tv	Pč	D			
Pá	Z	M	Čj	F	Ov				

Vysvětlivky:

Aj – anglický jazyk, M – matematika, Hv – hudební výchova, Př – přírodověda,
 Čj – český jazyk, Tv – tělesná výchova, F – fyzika, Z – zeměpis, D – dějepis,
 Inf – informatika, Vv – výtvarná výchova, Pč – pracovní činnosti, Ov – výchova k občanství

3.4 Vyučovací předměty

Předměty, kterým se děti věnují *na prvním stupni ZŠ*, jsou následující:

- **český jazyk:** děti se nejprve učí číst a psát, poté se věnují zvláště gramatice a literatuře
- **cizí jazyk** (nejpozději od 3. třídy): nejčastějším cizím jazykem na školách je angličtina
- **matematika**
- **informatika:** děti se učí základům práce s počítačem
- **prvouka** (1.–3. ročník): děti poznávají místo, kde žijí, a společnost, která je obklopuje; seznamují se s přírodou a základy zdravého života
- **přírodověda** (4.–5. ročník): navazuje na a prohlubuje předmět prvouka
- **vlastivěda** (4.–5. ročník): navazuje na a prohlubuje předmět prvouka
- **hudební výchova:** žáci se učí porozumět hudbě, interpretovat ji a tvořit
- **výtvarná výchova:** žáci se učí vnímat, interpretovat a tvořit vizuální umění
- **tělesná výchova:** děti si osvojují pohybové dovednosti
- **pracovní činnosti:** žáci se učí praktickým pracovním dovednostem

Na druhém stupni ZŠ se skladba předmětů rozšiřuje a žáci studují následující:

- **český jazyk:** žáci se učí číst s porozuměním, psát texty, osvojují si spisovnou podobu jazyka a poznávají základní literární druhy
- **cizí jazyk:** žáci si osvojují znalost cizího jazyka na úrovni A2
- **matematika**
- **informatika:** děti se učí základům práce s počítačem a orientace ve světě informací
- **dějepis:** děti získávají poznatky z české i světové historie
- **výchova k občanství:** žáci se seznamují se základy fungování společnosti a činností politických organizací
- **fyzika:** žáci poznávají vlastnosti látek, zkoumají pohyb těles, energii, zvuk a elektřinu
- **chemie:** žáci se seznamují s částečným složením látek, organickými a anorganickými sloučeninami a jejich reakcemi
- **přírodopis:** žáci zkoumají přírodu a osvojují si poznatky v oblastech obecné biologie a genetiky, biologie hub, rostlin, živočichů, člověka, neživé přírody a ekologie
- **zeměpis:** žáci poznávají regiony světa, jeho společenské a hospodářské prostředí a hlouběji se věnují geografii České republiky

- **hudební výchova:** žáci se učí porozumět hudbě, interpretovat ji a tvořit
- **výtvarná výchova:** žáci se učí vnímat, interpretovat a tvořit vizuální umění
- **tělesná výchova:** děti si osvojují pohybové dovednosti
- **pracovní činnosti:** žáci se učí praktickým pracovním dovednostem

Podrobnější informace ke vzdělávacímu programu základní školy:

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/vzdelavaci-oblasti-rvp-zv>

Bezejmenná škola; Václavské náměstí, Praha 1

IZO **11001100**

Třída: **9.A**   Ročník: **9**   Číslo v třídním výkazu: **11**   Školní rok: 1998/1999

VYSVĚDČENÍ

Jméno a příjmení: **Petr Novák**

Datum narození: **1. 1. 1990**

Rodné číslo: **900101/0111**

Místo narození: **Praha 1**

	I. pololetí	II. pololetí
Chování	velmi dobré	velmi dobré
Povinné předměty		
Český jazyk a literatura	výborný	výborný
Anglický jazyk	výborný	výborný
Německý jazyk	výborný	výborný
Dějepis	výborný	výborný
Občanská výchova	výborný	výborný
Rodinná výchova	výborný	výborný
Zeměpis	výborný	výborný
Matematika	výborný	výborný
Přírodopis	výborný	výborný
Fyzika	výborný	výborný
Chemie	výborný	výborný
Hudební výchova	výborný	výborný
Výtvarná výchova	výborný	chvalitebný
Pracovní činnosti	výborný	výborný
Tělesná výchova	výborný	výborný
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Příklad vysvědčení (zdroj: Jan Groh)

3.5 Vybavení do školy

Především pro žáky na 1. stupni ZŠ je třeba před nástupem do školy nakoupit potřebné vybavení. Učebnice jsou žákům ZŠ zdarma zapůjčeny, ostatní pomůcky si však musí kupovat z vlastních zdrojů. Konkrétní seznam pomůcek vám sdělí třídní učitel vašeho dítěte, všeobecně však žáci na 1. stupni základní školy potřebují následující:

- školní aktovku
- svačinu
- penál
- přezuvky
- pero
- tužky

- pastelky
- gumu
- ořezávátko
- sešity

Vybavení pro žáky na 2. stupni ZŠ a na SŠ již má specifitější podobu, kterou si určuje škola. Na většině škol je však nutné, aby se žáci přezouvali a aby měli vlastní psací potřeby včetně sešitů. Při výuce matematiky žáci potřebují rýsovací potřeby (pravítka a kružítko) a často i kalkulačky. Sportovní vybavení na tělesnou výchovu v podobě sportovního oblečení a bot též vyžaduje většina škol.

3.6 Stravování ve škole

Většina základních a středních škol v České republice disponuje i školní jídelnou, kde žáci mohou každý den obědovat. Jídelny obvykle nabízejí výběr z několika jídel, z nichž jedno bývá bezmasé.

Žáci obědvají buďto po skončení vyučování, nebo v jeho průběhu během pře-

stávky k tomu určené. Přestávka na oběd bývá dlouhá minimálně 30 minut.

Školní obědy musí rodiče platit ze svých vlastních prostředků, jejich cena je však státem dotována, a proto je relativně nízká. Cena za jeden oběd se pohybuje mezi 20 a 30 Kč.

DEN	POLÉVKA	HLAVNÍ JÍDLO
Pondělí	rajčatová s ovesnými vločkami	1. pečené kuře, dušená rýže, salát 2. smažený květák, vařený brambor, salát
Úterý	bramborová s houbami	1. smažený vepřový řízek, vařený brambor 2. lečo s vejci, vařený brambor
Středa	gulášová	1. rizoto s kuřecím masem, salát 2. zeleninové rizoto, kompot
Čtvrtek	čočková	1. hovězí guláš, vařené těstoviny 2. zapečené těstoviny s brokolicí, salát
Pátek	hovězí s těstovinami	1. dušená játra, dušená rýže, salát 2. rýžový nákyp s ovocem

3.7 Školní družina

Základní školy nabízejí svým žákům pobyt ve školní družině, a to jednak před začátkem vyučování od cca 6:00–6:30 (v případě, že rodiče musí brzy do práce), ale také po jeho skončení až do cca 16:00–17:00 hodin.

Ve školní družině se děti pod vedením vychovatelek věnují zájmovým činnos-

tem, které zahrnují nejrůznější výlety, hry, umělecké a sportovní aktivity, ale také odpočinek.

Pobyt dítěte ve školní družině je třeba hradit z vlastních prostředků. Cena se většinou pohybuje mezi 50 a 250 Kč/měsíc.

3.8 Volnočasové aktivity

Volný čas je pro dítě stejně důležitý jako doba strávena ve škole. Volnočasové aktivity dětem nabízejí nejenom možnost získat nové dovednosti, ale také navázat nová přátelství a procvičit si češtinu.

Řada škol dnes po skončení vyučování dětem nabízí různé aktivity, a to jak v rámci školní družiny (viz výše), tak i mimo ni. Nabídka aktivit je k dispozici na internetových stránkách školy a zahrnuje většinou:

- **hudební kroužky:** hra na flétnu, sborový zpěv apod.
- **umělecké aktivity:** keramika, kreslení, fotografování, tanec, dramatický kroužek atd.
- **sportovní činnosti:** aerobic, míčové hry, atletika, fotbal, bojové sporty apod.
- **jazykové kurzy**
- **počítačové kroužky**

Přestože některé školy nabízejí volnočasové aktivity zdarma, ve velké většině případů je třeba účast hradit z vlastních zdrojů. Ceny za jedno pololetí se většinou pohybují mezi 500 a 1500 Kč.

3.9 Shrnutí

- Školní rok začíná 1. 9. a končí 31. 8.
- Od 1. 7. do 31. 8. mají děti letní prázdniny.
- Do školy chodí děti od pondělí do pátku; v sobotu a v neděli mají volno.
- Učitelé nejčastěji žáky hodnotí pomocí známek od 1 do 5 (jednička je nejlepší, pětka nejhorší).
- Na konci každého pololetí (tj. 30. 1. a 30. 6.) obdrží žák vysvědčení s celkovým hodnocením.
- Vyučování obvykle začíná v 8:00.
- Školní den se řídí dle rozvrhu hodin, který dítě obdrží na začátku školního roku.
- Ve škole je možné za poplatek cca 20–30 Kč/den obědvat.
- Školy dětem nabízejí také pobyt ve školní družině, a to před začátkem vyučování a po jeho skončení.
- Řada škol dětem nabízí také širokou škálu volnočasových aktivit.

4 Komunikace se školou

4.1 Návštěva školy

Před nástupem vašeho dítěte do školy, nebo první školní den je vhodné, abyste školu osobně navštívili. Pokuste se proto sjednat si schůzku s ředitelem školy a třídním učitelem vašeho dítěte. Pokud budete mít zájem školu navštívit během školního roku a účastnit se vyučování, domluvte se předem s třídním učitelem vašeho dítěte.

Ne vždy mají školy možnost zajistit tlumočení do vašeho rodného jazyka, pokuste se proto domluvit si doprovod někoho, kdo ovládá váš jazyk i češtinu.

Je vhodné se v doprovodu třídního učitele seznámit s prostředím školy (kde je třída, jídelna, šatny, vchody) a také s harmonogramem dne (v kolik se škola otevírá, v kolik začíná vyučování, rozvrh hodin aj.). Zároveň na této schůzce sdělte škole veškeré informace o dítěti, které považujete za důležité (jak dítě oslovovat, jaká je jeho znalost češtiny, jaké je jeho dosavadní vzdělání, důvod pobytu v ČR, jeho zájmy, obavy, očekávání, s čím si myslí, že bude potřebovat pomoci atd.).

4.2 Třídní schůzky

Nejméně jedenkrát v průběhu každého pololetí pořádá škola tzv. třídní schůzky. Ty mohou mít buďto formu skupinovou, kdy se všichni rodiče žáků jedné třídy sejdou ve škole a společně hovoří s učitelem, nebo formu individuální, kdy se rodiče s učitelem scházejí jednotlivě.

Třídní schůzky jsou velmi dobrou příležitostí zjistit, jak si vaše dítě ve škole vede a položit učiteli jakékoli otázky, které vás trápí. Většina škol bohužel zatím nemá prostředky na to, aby zajistila tlumočení do vašeho rodného jazyka během třídních schůzek. Pokud to budete považovat za vhodné, pokuste si s sebou na třídní schůzky zajistit doprovod někoho, kdo ovládá jak váš rodný jazyk, tak češtinu, aby vám mohl tlumočit.

Pokud škola pořádá skupinové třídní schůzky a vám by více vyhovoval individuální pohovor s učitelem, obraťte se na něj a schůzku si s ním domluvte. Pro většinu učitelů toto nebude problém.

O termínu třídních schůzek se dozvíte prostřednictvím vašeho dítěte (datum by mělo mít zapsané v notýsku či žákovské knížce), ale většina škol o jejich konání rodiče informuje také prostřednictvím internetu. Pokud si nejste jistí, zatelefonojte kdykoli do kanceláře školy.

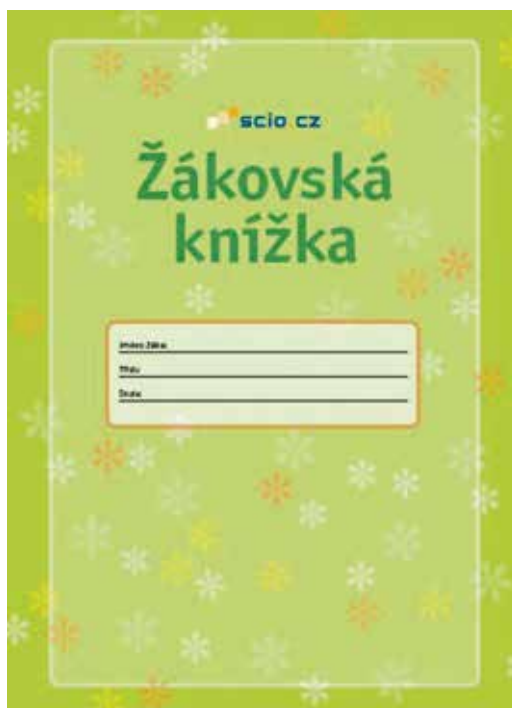
Pokud vám termín třídní schůzky nebude vyhovovat například z důvodu pracovního vytížení, zkuste si s učitelem domluvit schůzku individuálně. Váš zájem o vzdělávání vašeho dítěte učitel jistě velmi ocení.

4.3 Žákovská knížka

Ke komunikaci se školou vám bude poskytnuta žákovská knížka, která slouží pro zapisování známek a různých dalších oznámení, která jsou třeba rodičům sdělit (chování dítěte, výlety, exkurze aj.). Žákovská knížka také slouží k tomu, aby rodič mohl omluvit nepřítomnost dítěte ve škole (pokud to jde, tak předem, nejpozději však do 3 dnů od návratu do školy). Více na straně 54.

Školy v současné době využívají také elektronické školní informační systémy, které mohou žákovskou knížku zcela nahradit. Mají formu internetových stránek nebo aplikací pro chytré telefony. Vše výše uvedené se z nich rodič dozví a zároveň slouží pro komunikaci s učiteli a omlouvání absence dítěte.

4.4 Shrnutí

- Nejméně dvakrát do roka škola organizuje třídní schůzky, kde mají rodiče možnost se sejt s učiteli.
- Při nástupu vašeho dítěte do školy se pokuste domluvit si osobní schůzku s ředitelem a třídním učitelem.
- Školy nemají povinnost zajistit tlumočení do vašeho rodného jazyka, je nicméně možné o něj s předstihem požádat. Žádost bude následně školou posouzena s ohledem na kapacitní možnosti.
- Ve škole vaše dítě dostane žákovskou knížku, která slouží pro zaznamenávání jeho známek a pro oznámení školy.
- Do žákovské knížky jste také povinni omlouvat nepřítomnost vašeho dítěte na výuce.

5 *Práva a povinnosti*

5.1 Povinnosti školy

Školy mají především přirozenou povinnost poskytovat dětem vzdělání. V případě dětí–uprchlíků a žadatelů o mezinárodní ochranu, které školský zákon definuje jako žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, jsou školy dětem dále povinny poskytovat takovou formu vzdělání, která odpovídá jejich individuálním potřebám.

Školy mají též povinnost pečovat o zdraví a bezpečnost dětí v době vyučování.

V současné době školy nemají povinnost doučovat děti–uprchlíky a žadatele o mezinárodní ochranu českému jazyku (vaše dítě má však nárok na výuky českého jazyka v rámci Státního integračního programu).

5.2 Práva a povinnosti rodičů

Základní práva a povinnosti rodičů v otázce vzdělávání jejich dětí stanovuje školský zákon.

Rodiče mají právo:

- na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání svých dětí
- vyjadřovat se ke všem rozhodnutím majícím vliv na vzdělávání dětí
- na informace a poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení (pedagogicko-psychologické poradny či speciálně pedagogického centra)

Rodiče mají povinnost:

- zajistit, aby dítě chodilo do školy
- přihlásit dítě k povinné školní docházce na počátku kalendářního roku, v němž má dítě začít chodit do školy
- osobně se účastnit projednávání závažných otázek týkajících se vzdělávání dítěte
- informovat školu o změně zdravotního stavu dítěte
- dokládat škole nepřítomnost žáka na vyučování (tzv. omluvenky)

5.3 Práva a povinnosti dětí

Stejně jako jejich rodiče, mají i děti právo na:

- informace o průběhu a výsledcích svého vzdělávání
- vyjádření svého názoru
- informace a poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení

- takové vzdělávání, které bude odpovídat jejich individuálním potřebám

Vedle práv jsou děti zároveň povinny:

- navštěvovat školu
- dodržovat školní řád
- plnit pokyny učitelů

5.4 Shrnutí

- Škola má povinnost se v době vyučování starat o bezpečnost a zdraví dětí.
- Rodiče mají právo se vyjadřovat k rozhodnutím týkajícím se vzdělávání svých dětí, stejně jako na informace a poradenskou pomoc školy.
- Rodiče jsou povinni posílat děti do školy a dokládat škole jejich případnou nepřítomnost.
- Děti mají právo na vzdělávání, které bude odpovídat jejich individuálním potřebám.
- Děti mají povinnost chodit do školy a řídit se pokyny učitelů.

6 Studium na střední škole

6.1 Přijímací řízení na SŠ

Podmínkou pro přijetí na střední školu je:

- splnění povinné školní docházky (tj. devět let studia na základní škole, popř. na víceletém gymnáziu)
- splnění podmínek přijímacího řízení

Každý žák může podat dvě přihlášky na dvě SŠ (vzor formuláře naleznete v příloze na straně 52). Ty je nutné odevzdat přímo na vybrané SŠ do daného kalendářního roku (tj. roku, ve kterém žák navštěvuje 9. ročník ZŠ).

Přijímací zkoušky na SŠ s maturitou se konají od 12. dubna do 28. dubna. Přijímací řízení na školy bez maturity se konají v termínu od 22. dubna do 30. dubna. Konkrétní datum stanovuje ředitel školy. Na umělecké střední školy se navíc konají tak zvané talentové zkoušky a to během měsíce ledna.

Cizinci, na které se vztahuje § 20 odst. 4 školského zákona (nejsou státními občany České republiky a získali předchozí vzdělání v zahraniční škole), nekonají na žádost jednotnou zkoušku ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura. Úroveň znalosti českého jazyka je ověřena rozhovorem.

CERMAT, který realizuje jednotnou přijímací zkoušku, zpřístupňuje hodnocení uchazeče příslušné střední škole, na niž se uchazeč hlásí k přijetí do prvního ročníku středního vzdělávání, nejpozději do 28. dubna.

Student je o výsledku přijímacího řízení na střední školu informován do dvou dnů po tom, co škola obdržela výsledky přijímacích zkoušek – a to dálkovým způsobem.

Do 10 dnů od doručení rozhodnutí musí student na vybrané škole, kam byl přijat, odevzdat tzv. zápisový lístek. V případě, že byl student přijat na více škol, musí si vybrat pouze jednu z nich, což potvrdí odevzdáním zápisového lístku.

Pokud nebyl žák přijat ani na jednu střední školu, může se přihlásit do druhého kola výběrového řízení. To probíhá na školách, kde po prvním kole nebyl naplněn plný počet studentů.

Pokud žák nebyl přijat na střední školu, mohou rodiče žáka podat proti rozhodnutí o nepřijetí tzv. odvolání. Vzor odvolání naleznete v příloze na straně 51.

Pokud budete mít zájem školu navštívit během školního roku a účastnit se vyučování, domluvte se předem s třídním učitelem vašeho dítěte.

Pokud škola pořádá skupinové třídní schůzky a vám by více vyhovoval individuální pohovor s učitelem, obraťte se na něj a schůzku si s ním domluvte. Pro většinu učitelů toto nebude problém.

O termínu třídních schůzek se dozvíte prostřednictvím vašeho dítěte (datum by mělo mít zapsané v notýsku či žákovské knížce), ale většina škol o jejich konání rodiče informuje také prostřednictvím internetu. Pokud si nejste jistí, zatelefonujte kdykoli do kanceláře školy.

Pokud vám termín třídní schůzky nebude vyhovovat například z důvodu pracovního vytížení, zkuste si s učitelem domluvit schůzku individuálně. Váš zájem o vzdělávání vašeho dítěte učitel jistě velmi ocení.

Formuláře přihlášek na SŠ jsou ke stažení na:

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/stredni-vzdelavani/prijimani-na-stredni-skoly-a-konzervatore>

Více informací k odvolání proti nepřijetí na SŠ lze získat na:

<http://www.icm.uh.cz/doc/221/>

6.2 Přestup do vyššího ročníku SŠ

Pokud student již navštěvoval střední školu v zahraničí, je možné, aby v ČR nastoupil do vyššího ročníku SŠ. O přijetí studenta rozhoduje ředitel školy.

Ředitel SŠ může stanovit jako podmínku přijetí do vyššího ročníku složení zkoušky, která ověří studentovy znalosti.

Pro přijetí studenta do vyššího ročníku SŠ je třeba předložit potřebné dokumenty dokazující jeho studium v zahraničí. V případě osob, kterým byla na území ČR udělena mezinárodní ochrana, je však možné tyto dokumenty nahradit čestným prohlášením (viz § 108 [9] školského zákona).

6.3 Druhy středních škol

Na rozdíl od základních škol, které jsou v České republice víceméně jednotné, existuje celá řada středních škol s odlišným zaměřením i obtížností studia. V 9. ročníku ZŠ je proto třeba, aby si žák zvolil správnou školu, na které bude ve studiu pokračovat.

Předně je třeba vzít v úvahu, zda by žák po absolvování střední školy rád pokračoval i ve studiu na vysoké škole. K tomu je totiž třeba úspěšně složit maturitní zkoušku, kterou je zakončeno studium na gymnáziích či na středních odborných školách. Pokud o dalším studiu žák neuvažuje, může absolvovat také střední odborné učiliště, které je zakončeno výučním listem (více viz kapitola 6.4).

Gymnázia studentům nabízejí všeobecné vzdělání, které trvá čtyři roky. Studium je zakončeno maturitní zkouškou (více viz kapitola 6.4). Studenti gymnázií se povinně učí dva cizí jazyky spolu s českým jazykem, matematikou, přírodními vědami (biologie, chemie, fyzika, geografie), společenskými vědami (historie, základy společenských věd) a informatikou. Dále se též věnují tělesné, hudební a výtvarné výchově.

Střední odborné školy (SOŠ) se od gymnázií liší svým odborným zaměřením. Čtyřleté studium je též zakončeno maturitní zkouškou, která je rovnocenná maturitní zkoušce z gymnázia. Všeobecné vzdělávací předměty (tj. předměty jako

na gymnáziu) na SOŠ tvoří cca 60 % obsahu vzdělávání, zbytek je věnován specifické odborné přípravě. Příklady zaměření středních odborných škol uvádí kapitola 6.5.

Střední odborná učiliště (SOU) mají ve srovnání se SOŠ menší podíl všeobecné vzdělávací složky a jsou výrazně prakticky zaměřena. Polovina vzdělávacího času je věnována odbornému výcviku. Tříleté (někdy i dvouleté) studium je zakončeno získáním výučního listu, který však studentovi nedovoluje pokračovat ve studiu na vysoké škole. Příklady oborů SOU uvádí kapitola 6.5.

Kromě těchto tří typů škol hlavního vzdělávacího proudu existují v České republice i **střední školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami** plynoucími z jejich postižení či znevý-

hodnění. Těmi jsou odborná učiliště (OU) a praktické školy.

Profilová část maturitní zkoušky se skládá též ze tří předmětů, které stanovuje každá ze škol individuálně.

Studium na **odborných učilištích (OU)** je stejně jako na **středních odborných učilištích** zakončeno získáním výučního listu. Absolventi OU však nejsou oprávněni vykonávat plnou šíři daného oboru. Studium na OU je připravuje k výkonu pomocných dělnických profesí, nikoli k samostatné profesní činnosti.

Praktické školy nabízejí střední vzdělání žákům s těžším mentálním postižením a mají za cíl žákům předat konkrétní dovednosti potřebné k výkonu jednoduchých profesních činností i v každodenním životě.

Seznam všech středních škol na území ČR je k dispozici např. na:

<http://www.infoabsolvent.cz>

6.4 Formy zakončení SŠ studia

Studium na střední škole je zakončeno jednou ze tří základních forem závěrečné kvalifikace:

1. **Maturitní zkouška** – touto formou je ukončeno vzdělávání na gymnáziích a ve čtyřletých oborech na středních odborných školách (SOŠ), popř. dvou- a tříletých nástavbových oborech pro absolventy středních odborných učilišť. Maturitní zkouška umožňuje studentovi pokračovat ve studiu na vysoké škole. Od roku 2011 se maturitní zkouška skládá ze dvou částí – ze společné části, kterou

všem maturantům určuje ministerstvo školství (prostřednictvím organizace CERMAT) a profilové části, kterou si určuje každá škola sama. Společná část maturitní zkoušky se skládá ze zkoušky z českého jazyka a literatury a druhé, povinně volitelné zkoušky z cizího jazyka, nebo matematiky. Profilová část maturitní zkoušky se skládá též ze tří předmětů, které stanovuje každá ze škol individuálně.

2. **Výuční list a závěrečná zkouška** – výučním listem a závěrečnou zkouškou jsou zakončeny dvou- a tříleté

výuční obory připravující studenty na vykonávání konkrétního praktického zaměstnání. Výuční list neumožňuje studentovi pokračovat ve vzdělávání na vysoké škole.

3. **Závěrečná zkouška** – pouze závěrečnou zkouškou jsou zakončeny obory středního vzdělávání určené především pro studenty s mentálním postižením, mimo jiné na praktických

školách. Závěrečná zkouška v oborech s výučním listem se skládá z teoretické (ústní a písemné) a z praktické zkoušky. Na jejím základě získávají absolventi výuční list.

Závěrečná zkouška v oborech bez výučního listu je složena ze zkoušek z praktických předmětů. Absolventi získávají vysvědčení o závěrečné zkoušce.

6.5 Studijní obory

Studijních oborů existuje v ČR celá řada. Pro vhodný výběr oboru je nutné si nejprve ujasnit, o jakou formu zakončení středního vzdělávání má student zájem (maturitní zkouška nebo výuční list).

Maturitní obory jsou studijně náročnější než obory s výučním listem; absolventům však umožňují další studium na vysoké škole. Střední vzdělání s maturitní zkouškou lze získat buďto na gymnáziích, které nabízejí všeobecné vzdělání, nebo na středních odborných školách (SOŠ), které kromě všeobecného vzdělání nabízejí i odbornou specializaci. Příkladem takových škol jsou:

- obchodní akademie
- střední průmyslová škola stavební

- střední průmyslová škola dopravní
- střední průmyslová škola elektrotechnická
- střední zdravotnická škola

Střední vzdělání s výučním listem nabízí střední odborná učiliště (SOU) a odborná učiliště (OU). Škála oborů s výučním listem je též velká, příklady oborů zahrnují:

- elektrikář
- kuchař–číšník
- zedník
- instalatér
- automechanik
- kadeřník
- zahradník
- krejčí

Seznam všech maturitních a učebních oborů:

<http://www.stredniskoly.cz/obory/>

6.6 Shrnutí

- K přijetí na SŠ je třeba mít ukončenu povinnou školní docházku (9 let) a splnit podmínky pro přijetí na konkrétní škole.
- Střední školy nabízejí buďto vzdělání s maturitou, s výučním listem, či se závěrečnou zkouškou.
- Maturitní obory jsou studijně nejnáročnější a umožňují studentům pokračovat na vysoké škole.
- Maturitu lze získat na gymnáziu nebo na střední odborné škole ve čtyřletém studiu.
- Výuční list lze získat ve 2–3letém studiu na středním odborném učilišti.
- Žáci s postižením mají možnost získat výuční list na odborných učilištích (OU).
- Pro studenty s mentálním postižením jsou určeny školy praktické.

7 Studium na vysoké škole

7.1 Příjímací řízení na VŠ

Minimální podmínkou přijetí na vysokou školu je ukončené střední vzdělání s maturitní zkouškou. Většina vysokých škol však dále požaduje i úspěšné složení přijímacích zkoušek.

Příhlášku ke studiu na VŠ je většinou třeba podat do 31. 3. daného kalendářního roku (některé VŠ dnes nabízejí i možnost online podání přihlášky). Současně s přihláškou je též nutné zaplatit administrativní poplatek, který je většinou ve výši 500 Kč. Počet přihlášek na VŠ není omezen. Většina vysokých škol v souvislosti se specifickou situací uchazečů z Ukrajiny umožňuje v roce 2022 přijímání ve speciálním termínu.

Obsah přijímacích zkoušek se na jednotlivých školách liší, a je proto nutné si prostudovat internetové stránky vybrané vysoké školy a studijního oboru, které vám poskytnou potřebné informace.

Studium v českém jazyce je na veřejných vysokých školách zdarma. Studenti musí hradit náklady na bydlení, stravu

a studijní materiály. Mnohé univerzity však studentům z rodin s nízkými příjmy nabízejí stipendia.

Mezi nejznámější a největší veřejné vysoké školy v ČR patří:

- Univerzita Karlova v Praze
- Masarykova univerzita v Brně
- České vysoké učení technické v Praze
- Vysoké učení technické v Brně
- Univerzita Palackého v Olomouci
- Vysoká škola ekonomická v Praze
- Západočeská univerzita v Plzni

Veřejnou vysokou školu však naleznete i v těchto městech: Ústí nad Labem, Liberec, České Budějovice, Ostrava, Hradec Králové, Opava, Pardubice, Zlín a Jihlava.

Kromě sítě veřejných škol existují v ČR i soukromé vysoké školy, na kterých je ovšem nutné si studium platit. Školné za jeden semestr je různé, 20 000 až 100 000 Kč dle školy a oboru.

Přehled všech veřejných a soukromých vysokých škol najde na:

<http://www.vysokeskoly.com>

Přehled všech akreditovaných vysokoškolských oborů najdete na:

<https://aspvs.isacc.msmt.cz>

7.2 Přípravný kurz českého jazyka

Mnohé veřejné, stejně jako i některé soukromé vysoké školy nabízejí studentům cizincům možnost přípravných kurzů českého jazyka pro studium na VŠ. Tyto kurzy jsou nejčastěji roční a školné se pohybuje okolo 100 000 Kč.

Výuka probíhá každý den a studenti bez počáteční znalosti českého jazyka dosahují úrovně B2 (středně pokročilý).

Odkazy na stránky univerzit nabízející kurzy českého jazyka naleznete níže.

Odkazy na přípravné jazykové kurzy:

http://ujop.cuni.cz/albertov/kurz23_cs.php

<http://jazyky.fd.cvut.cz/cestina-pro-cizince/cesky.html>

<http://www.phil.muni.cz/kabcest/cs/kurzy-cestiny-pro-cizince.php>

<http://www.mup.cz/studium-jazyku/pripravny-rok-kurz-ceskeho-jazyka-pro-cizince>

7.3 Studium v anglickém jazyce

Některé z vysokých škol v ČR nabízejí i studium v anglickém jazyce. Na rozdíl od studia v českém jazyce je však nutné v tomto případě platit školné.

Velký zájem je především o studium medicíny, za které je zároveň třeba pla-

tit nejvyšší školné (cca 230 000 Kč/rok). V ostatních oborech se školné pohybuje okolo 150 000 Kč/rok.

Konkrétní informace naleznete na internetových stránkách jednotlivých univerzit a fakult.

7.4 Shrnutí

- Studium na veřejné vysoké škole v českém jazyce je v současné době zdarma.
- Náklady na ubytování, stravu a studijní materiály si musí studenti hradit z vlastních zdrojů.
- Studium na soukromé vysoké škole je zpoplatněno.
- Za studium v anglickém jazyce je třeba platit školné na veřejné i soukromé vysoké školy.
- Některé vysoké školy nabízejí studentům cizincům přípravné kurzy českého jazyka, za které je třeba platit školné.

8 Možnosti studia pro osoby starší 18 let

8.1 Kurzy pro získání základního vzdělání

Základní školu je v České republice možné navštěvovat pouze do 18 let. Pokud nemáte ze země původu/prvního azylu ukončeno základní vzdělání a jste starší 18 let, je možné si základní vzdělání dodělat ve speciálních ročních kurzech.

Studium probíhá v českém jazyce a je zdarma. Kurzy však nabízejí pouze malý počet škol.

Výuka probíhá buďto formou prezenční, tzn. že je třeba školu navštěvovat každý den v týdnu, nebo formou dálko-

vou, kdy studenti do školy docházejí cca 1x týdně na konzultace.

Studium je zakončeno zkouškou z učiva 9. ročníku základní školy z předmětů matematika, český jazyk, cizí jazyk, přírodní vědy (základy biologie, chemie, fyziky a zeměpisu) a společenské vědy (dějepis, občanská výchova).

Pokud máte o kurz k získání základního vzdělání zájem, obraťte se na školský odbor krajského úřadu v místě vašeho bydliště (viz kontakty níže).

Školy nabízející kurzy pro získání základního vzdělání:

KRAJ	ŠKOLA
Praha	ZŠ Botičská, Praha 2
	ZŠ Cimburkova 18, Praha 3
Jihomoravský	ZŠ a MŠ nám. 28. října, Brno
Liberecký	ZŠ 5. května 64, Liberec
Královéhradecký	ZŠ Boženy Němcové, Jaroměř
Olomoucký	FZŠ Rožňavská 21, Olomouc
Zlínský	ZŠ a MŠ Březová, okr. Uherské Hradiště
Moravskoslezský	ZŠ Gebauerova 8, Ostrava
	SŠ řemesel a služeb Školní 2, Havířov
Karlovarský	ZŠ Sokolovská 1507, Sokolov

Pozn.: dostupnost je nutno ověřit

Kontakty na školské odbory krajských úřadů:

- **Praha:** <http://skoly.praha-mesto.cz/>
- **Brno:** <https://www.brno.cz/sprava-mesta/magistrat-mesta-brna/usek-skolstvi-a-prorodinne-politiky/odbor-skolstvi-mladeze-a-telovychovy/>
- **Liberec:** <http://skolstvi.kraj-lbc.cz/>
- **Hradec Králové:**
<http://www.kr-kralovehradecky.cz/scripts/detail.php?pgid=151%22>
- **Olomouc:** <https://www.kr-olomoucky.cz/skolstvi-mladez-a-sport-cl-18.html>
- **Ústí nad Labem:**
http://www.kr-ustecky.cz/vismo/o_utvar.asp?id_org=450018&id_u=2616&p1=84858
- **Zlín:** <https://www.kr-zlinsky.cz/skolstvi-a-sport-cl-11.html>
- **Střední Čechy:** <http://www.kr-stredocesky.cz/web/skolstvi>
- **Ostrava:** <http://www.msk.cz/skolstvi/index.html>
- **Karlovy Vary:** <http://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/cinnosti/Stranky/mladez-sport/Mladez-a-sport.aspx>
- **Pardubice:** <https://www.pardubickykraj.cz/odbor-skolstvi-a-kultury>
- **Plzeň:** <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/kategorie/skolstvi-a-sport>
- **České Budějovice:**
http://www.kraj-jihocesky.cz/35/odbor_skolstvi_mladeze_anbsptelovychovy.htm
- **Jihlava:** <http://extranet.kr-vysocina.cz/telefon/oj/odbor-skolstvi-mladeze-a-sportu>

8.2 Dálkové kurzy a rekvalifikace

Na rozdíl od základních škol, kde je možné se vzdělávat pouze do 18 let věku, není studium na středních školách nijak věkově omezeno. To znamená, že začít studovat na střední škole můžete kdykoli v průběhu života. Podmínkou je ukočená povinná školní docházka (9 let základní školy) a splnění požadavků přijímacího řízení.

Pokud ovšem současně musíte chodit do zaměstnání, běžné (tj. denní) studium na střední škole pro vás nebude z časových důvodů možné. Možnost studia při zaměstnání nabízí řada středních škol, většinou soukromých. Maturitní studium dálkovou formou trvá 5 let, učební obor s výučním listem 3 roky (podrobnosti viz kapitoly 6.3 a 6.4).

V průběhu dálkového studia student školu navštěvuje nejčastěji 1–2 dny v týdnu (většinou se jedná o sobotu), očekává se od něj však značná domácí příprava a samostudium. Dálkové studium na veřejných středních školách je zdarma, na soukromých školách je třeba platit školné. To se nejčastěji pohybuje v rozmezí 10 000–20 000 Kč/rok.

Další možnosti doplnění si kvalifikace nabízejí tzv. rekvalifikační kurzy. V těch student nezískává střední vzdělání, ale pouze si doplňuje svou kvalifikaci. Rekvalifikační kurzy nabízí řada akreditovaných pracovišť po celé zemi (nejedná se pouze o školy, ale i o soukromé

firmy). Doba trvání kurzů se liší, některé trvají pouze několik dní, jiné několik měsíců.

Rekvalifikační kurzy nabízejí celou řadu zaměření od kadeřnických služeb, přes nejrůznější technické obory až po práci s počítačem a jazykové kurzy. Náklady na rekvalifikační kurzy je třeba hradit z vlastních zdrojů, existuje ovšem možnost, že je uhradí úřad práce, kde jste hlášen. Na uhrazení rekvalifikačního kurzu úřadem práce ovšem není nárok. Pokud se rozhodnete pro absolvování rekvalifikačního kurzu, konzultujte své rozhodnutí s pracovníkem úřadu práce, který vám podá další informace.

Vyhledávání dálkového studia na středních školách:

<http://www.stredniskoly.cz>

Databáze rekvalifikačních kurzů:

<http://eu-dat.cz>

8.3 Shrnutí

- Pokud je vaše dítě nebo vy sám staší 18 let a nemá/-te dokončené základní vzdělání, může/-te je získat v jednoročních kurzech k tomu určených.
- Střední školu lze začít studovat kdykoli během života.
- Některé střední školy nabízejí i možnost dálkového studia při zaměstnání, kdy do školy chodíte pouze 1–2 dny v týdnu.
- Na veřejných středních školách je dálkové studium zdarma, na soukromých školách je zpoplatněno.
- Kromě středního vzdělání existuje též možnost rozšíření si kvalifikace v tzv. rekvalifikačních kurzech.
- Rekvalifikační kurzy je nutno často platit z vlastních zdrojů. Svůj zájem konzultujte s příslušným úřadem práce, který vám může poplatek za kurz uhradit.

9 Nostrifikace vzdělání

9.1 Nostrifikace základního a středního vzdělání

Pokud máte dokončené základní či střední vzdělání ze své vlasti/země prvního azylu, je třeba si ho v České republice nostrifikovat. O nostrifikaci rozhoduje školský odbor krajského úřadu v místě vašeho bydliště (kontakty viz kapitola 8.1).

K nostrifikaci základního a středního vzdělání je běžně nutné dodat notářsky ověřenou kopii vysvědčení/diplomu a jeho soudní překlad. Pokud doklady o dosaženém vzdělání nemáte a byla vám na území České republiky udělena mezinárodní ochrana (azyl nebo doplňková ochrana), můžete vysvědčení/diplom nahradit vlastním čestným prohlášením. Formuláře žádostí o uznání za-

hraničního vzdělání jsou k dispozici na jednotlivých krajských úřadech. Správní poplatek za podání žádosti je 1000 Kč. Žadatelé s udělenou dočasnou ochrannou jsou od správního poplatku za nostrifikaci osvobozeni.

Pokud krajský úřad shledá, že se obsah a rozsah vašeho vzdělání zásadně odlišuje od českého programu, bude vaše žádost zamítnuta. Pokud úřad zjistí částečné odlišnosti, může vám nařídit složení nostrifikační zkoušky. Obsah zkoušky stanovuje krajský úřad individuálně.

Žadatelé s udělenou dočasnou ochrannou jsou od správního poplatku za nostrifikaci osvobozeni.

Více k nostrifikace vzdělání naleznete na:

<https://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/nostrifikace>

9.2 Uznání vysokoškolského vzdělání

O uznání vysokoškolského vzdělání rozhodují ve většině případů vysoké školy. Z toho důvodu je třeba podat žádost o uznání vysokoškolského vzdělání na konkrétní vysoké škole v ČR, která nabízí stejný či podobný studijní obor tomu, který jste vystudovali vy.

Rozhodovat o uznání vysokoškolského vzdělání mohou pouze veřejné vysoké školy, nikoli soukromé.

Písemnou žádost je třeba podat na rektorátu vybrané vysoké školy spolu s originálem či úředně ověřenou kopií vysokoškolského diplomu. Některé z vysokých škol požadují též soudní překlad diplomu do českého jazyka a legalizaci diplomu, tj. ověření pravosti podpisů a razítek. Konkrétní informace vám podá rektorát vybrané vysoké školy.

Pokud originál diplomu v ČR nemáte a byla vám na území ČR udělena mezinárodní ochrana formou azylu či doplňkové ochrany, máte možnost nahradit originál diplomu vlastním čestným prohlášením. Ukrajinské diplomy vydané v období od 6. června 1972 do 27. února 2000 včetně jsou automaticky bez řízení o nostrifikaci rovnocenné s diplomy českými.

Pokud v ČR neexistuje vysoká škola s podobným studijním programem tomu, který jste vystudovali, je třeba podat žádost o uznání vysokoškolského vzdělání přímo na Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR (odbor vysokých škol, kontakt viz níže).

V řízení o uznání zahraničního vysokoškolského vzdělání se porovnává obsah a rozsah zahraničního studia se studiem v akreditovaném studijním programu, který uskutečňuje veřejná vysoká škola v České republice.

V případě zjištění podstatných rozdílů v porovnávaných studijních programech nebo v případě, že diplom vydala zahraniční instituce, která není ve státě, v němž má sídlo, uznávána jako vysoká škola, vysoká škola vaši žádost zamítne.

Vysoká škola je povinna vydat rozhodnutí do 30 dnů ode dne podání žádosti. Pokud je vaše žádost zamítnuta, máte právo do 15 dnů podat odvolání proti rozhodnutí.

Více informací o nostrifikaci VŠ vzdělání naleznete zde:

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/nostrifikace>

9.3 Shrnutí

- Žádost o nostrifikaci základního nebo středního vzdělání je třeba podat na školský odbor krajského úřadu v místě bydliště.
- Žádost o uznání vysokoškolského vzdělání je třeba podat na konkrétní veřejné vysoké škole, která nabízí stejný či podobný studijní obor tomu, který jste absolvovali vy.

10 Co dělat, když...

10.1 ...mé dítě přijde pozdě do školy

Veškerou absenci dítěte ve škole je třeba omluvit. Pokud vaše dítě z jakéhokoli důvodu přijde pozdě do školy, je třeba, abyste mu vystavili omluvenku včetně důvodu jeho absence.

10.2 ...je mé dítě nemocné

Pokud vaše dítě onemocní, oznamte (telefonicky, e-mailem nebo osobně) tuto skutečnost ihned škole (nejpozději do 48 hodin). Některé ze škol nabízejí na svých internetových stránkách tzv. elektronické omluvenky, pomocí nichž můžete nahlásit absenci dítěte. U některých mateřských a základních škol je nutné omluvit dítě i z obědů, více informací vám podá vaše škola.

10.3 ...potřebuji krátkodobě uvolnit dítě ze školy

Pokud potřebujete uvolnit žáka z výuky na několik hodin či 1–2 dny, stačí ve většině případů písemně požádat třídního učitele dítěte (vzor žádosti naleznete v příloze na str. 54). Po návratu do školy je třeba omluvit jeho absenci v souladu se školním řádem.

10.4 ...potřebuji uvolnit dítě ze školy na delší dobu

Pokud potřebujete uvolnit žáka z výuky na dobu delší než 2 dny, je třeba o to písemně požádat ředitele školy (vzor žádosti naleznete v příloze na str. 54). Ten žáka dlouhodobě uvolní zpravidla ale pouze jedenkrát do roka. Po návratu do školy je třeba omluvit jeho absenci v souladu se školním řádem.

10.5 ...se stěhujeme do jiné obce / města

Pokud se stěhujete do nového bydliště, je třeba také přihlásit dítě do nové školy. O přestupu žáka rozhoduje ředitel školy, do které se žák hlásí, tj. škola v novém bydlišti. Rodiče jsou povinni v této škole podat písemnou žádost o povolení přestupu dítěte na jinou školu. Původní školu, tj. školu ve starém bydlišti, není nutno informovat. Pokud ředitel nové školy rozhodne o přijetí žáka, automaticky s tím vyrozumí i žákovu původní školu a požádá o převod jeho dokumentace.

10.6 ...nejsem spokojený/-ná se školou svého dítěte

Pokud nejste spokojeni se školou svého dítěte, máte právo vyhledat pro dítě školu novou a požádat o přestup dítěte (viz předchozí postup). Ředitel nové školy však není povinen vaše dítě přijmout, zvláště pokud bude naplněna kapacita školy.

10.7 ...mé dítě ve škole nerozumí

V případě, že vaše dítě neovládá dostatečně český jazyk a výuce nerozumí, je několik možností, jak situaci řešit:

1. Po dobu prvních čtyř týdnů může škola žákovi přidělit tzv. adaptačního koordinátora, který žákovi pomáhá se začleněním a může pomoci i s komunikací.
2. V každém kraji existují školy, které jsou pověřeny jazykovou přípravou žáku s odlišným mateřským jazykem. Jejich seznam zveřejňují krajské úřady. Tyto školy uskutečňují jazykovou přípravu buď formou osobní účasti na lekci, nebo formou distanční výuky. Jazyková příprava probíhá v době vyučování. Žák je z vyučování, které se překrývá s jazykovou přípravou, uvolněn. Žák se zařazuje do skupiny pro jazykovou přípravu na základě žádosti zákonného zástupce. Součástí žádosti zákonného zástupce žáka je sdělení, zda se žák bude účastnit jazykové přípravy osobně, nebo distančním způsobem.
3. Škola může vytvořit Plán pedagogické podpory, jehož přílohou může být Plán jazykové podpory, který umožní intenzivně pracovat na zlepšení českého jazyka a zapojení se do výuky do doby, než budou mít oba vyjádření z pedagogicko-psychologické poradny (PPP). Na základě tohoto vyjádření lze žákovi jako podpůrné opatření poskytnout hodiny speciálně pedagogické péče, které mohou být na procvičování českého jazyka zaměřeny.
4. Škola může žáka podpořit tzv. pedagogickou intervencí („doučování“) zaměřenou na procvičování českého jazyka.
5. Lze využít služeb organizací, které se věnují výuce češtiny jako cizího jazyka (META o. p. s., CIC o. p. s., NPI).
6. Rodič si může pro své dítě zajistit doučování nebo kurz českého jazyka financovaný z vlastních zdrojů.

Kontakty na neziskové organizace

Praha a okolí

META (Praha a Kolín)
www.meta-ops.cz

Centrum pro integraci cizinců
(Praha a Kolín)
www.cicpraha.org

**Organizace pro pomoc uprchlíkům,
OPU** (Praha)
www.opu.cz

Sdružení pro integraci a migraci
(Praha)
www.migrace.com

Arcidiecézní charita (Praha)
praha.charita.cz/sluzby/migrace

Integrační centrum Praha, o. p. s.
www.icpraha.com

Ústí nad Labem a okolí

Poradna pro integraci (Ústí n/Labem)
p-p-i.cz
www.centrumcizincu.cz

Středočeský kraj

Centrum pro integraci cizinců
(Kolín, Mladá Boleslav, Kladno, Mělník)
www.cicpraha.org

Liberec a okolí

**Centrum na podporu
integrace cizinců**
www.integracnicentra.cz

Plzeň

**Organizace pro pomoc uprchlíkům,
OPU** (Plzeň)
www.opu.cz

Diecézní charita Plzeň
www.dchp.cz/poradna-pro-cizince-a-uprchliky-
-plz

**Centrum na podporu
integrace cizinců**
www.integracnicentra.cz

České Budějovice

Diecézní charita České Budějovice
cizincib.charita.cz

**Centrum na podporu
integrace cizinců**
www.integracnicentra.cz

Jihlava

**Centrum multikulturního
vzdělávání** (Jihlava)
www.centrumjihlava.cz

**Centrum na podporu
integrace cizinců**
www.integracnicentra.cz

Brno

Organizace pro pomoc uprchlíkům, o. s. (Brno)
www.opu.cz

Sdružení občanů zabývajících se emigranty (SOZE) (Brno)
www.soze.cz

Diecézní charita Brno
celsuz.cz/sluzby-pro-cizince

Jihomoravské centrum na podporu integrace cizinců
www.cizincijmk.cz

Olomouc a okolí

Sdružení občanů zabývajících se emigranty (SOZE) (Olomouc)
www.soze.cz

Centrum podpory cizinců (Prostějov)
www.procizince.cz

Centrum na podporu integrace cizinců
www.integracnicentra.cz

Pardubice a okolí

Most pro lidská práva (Pardubice, Hlinsko, Ústí nad Orlicí)
www.mostlp.eu

Diecézní charita Hradec Králové
hk.caritas.cz/jak-pomahame/pomoc-cizincum-a-uprchlikum

Centrum na podporu integrace cizinců
www.integracnicentra.cz

Ostrava a okolí

Centrum na podporu integrace cizinců
www.integracnicentra.cz

Organizace pro pomoc uprchlíkům
www.opu.cz

Karlovy Vary

Centrum na podporu integrace cizinců
www.integracnicentra.cz

Zlín

Centrum na podporu integrace cizinců
www.integracnicentra.cz

Slovníček

dálkové studium	studium, kdy osoba školu nenavštěvuje denně
denní studium	studium, při kterém je třeba školu navštěvovat každý školní den
družina	místo, kde mohou trávit děti čas před začátkem a po skončení vyučování
maturitní zkouška	zkouška zakončující čtyřleté studium na gymnáziu nebo střední odborné škole
nostrifikace	uznání rovnocennosti vzdělání ze zahraničí
omluvenka	uvedení důvodu nepřítomnosti žáka do žákovské knížky
pedagogicko-psychologická poradna	pracoviště nabízející podporu dětem a jejich rodinám v procesu vzdělávání
pololetí	první pololetí začíná 1. 9. a končí 30. 1. druhé pololetí začíná 1. 2. a končí 30. 8.
povinná školní docházka	rodiče jsou povinni poslat své děti do školy nejméně po dobu 9 let
poznámka	oznámení učitele o špatném chování dítěte ve škole
prázdniny	dny volna, kdy děti nechodí do školy
přestávka	volno mezi vyučovacími hodinami (obvykle 10–20 minut)
ročník	označení pro třídu, kterou žák navštěvuje, v závislosti na věku dítěte
rozvrh hodin	rozpis vyučovacích hodin a předmětů na jednotlivé dny (pondělí–pátek)
ředitel	vedoucí pracovník školy
škola v přírodě	výlet dětí s učitelem na cca 1 týden mimo školu
školní psycholog	psycholog zaměstnaný pro potřeby žáků školy
školní rok	začíná 1. 9. a končí 31. 8.
školní speciální pedagog	učitel mající na starost žáky se speciálními potřebami

třídní schůzky	setkání rodičů s učitelem, obvykle 2x do roka
třídní učitel	kontaktní osoba pro danou třídu
vysvědčení	celkové hodnocení žáka za jedno pololetí
výuční list	dokument dokazující ukončené tříleté/dvouleté studium na (středním) odborném učilišti s profesním zaměřením
vyučovací hodina	jedna vyučovací hodina trvá 45 minut
známka	hodnocení výkonu žáka na stupnici 1–5 (1 je nejlepší)
žakovská knížka	sešit, kam učitelé zapisují známky žáka a oznámení školy

Přílohy

Vzor žádosti o přijetí k základnímu vzdělávání

Žádám o přijetí dítěte k povinné školní docházce ve školním roce ..... / .....

Do Základní školy:

Dítě:

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Rodné číslo:

Místo trvalého pobytu:

Zákonný zástupce dítěte:

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Místo trvalého pobytu:

Budu žádat o odložení povinné školní docházky: ANO – NE

V ..... dne .....

Podpis zákonných zástupců dítěte:

Pozn.: Je vhodné upozornit, že školy mívají své vlastní formuláře na stránkách školy.

Vzor žádosti o odklad povinné školní docházky

Žádám o odklad povinné školní docházky svého dítěte ve školním roce ..... / .....

Dítě:

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Místo pobytu:

Zákonný zástupce dítěte:

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Místo pobytu:

Přílohy:

Doporučení školského poradenského zařízení

Doporučení odborného lékaře nebo klinického psychologa

V ..... dne .....

Podpis zákonného zástupce dítěte:

Školní rok ..... / .....

začátek školního roku	
podzimní prázdniny	
vánoční prázdniny	
konec 1. pololetí	
pololetní prázdniny	
jarní prázdniny	
velikonoční prázdniny	
konec školního roku	

ROZVRH HODIN – ŠKOLNÍ ROK									
..... /									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
PO									
ÚT									
ST									
ČT									
PÁ									

Vzor odvolání proti nepřijetí na střední školu

Název školy a její adresa:

(odvolání se zasílá řediteli školy, který rozhodnutí o nepřijetí vydal)

Datum:

Odvolání proti nepřijetí ke studiu

Odvolávám se proti rozhodnutí č. j. .... ze dne ..... o nepřijetí svého syna/ dcery (jméno a příjmení) ..... ke studiu na (název školy) ..... z důvodu (jako důvod můžete uvést znevýhodnění žáka při přijímacím řízení z jazykových důvodů, opravdový zájem žáka o studium apod.). Tyto důvody se sice často do odvolání uvádějí, ale je třeba říci, že krajský úřad řeší pochybení ředitele školy, nikoliv zájem žáka o studium, je tedy vhodné důvody formulovat s ohledem na porušení zákona či práv žáka.

Podpis zákonného zástupce nezletilého žáka:

Jméno a příjmení zákonného zástupce:

Místo pobytu:

Datum narození:

Pozn. Zletilý uchazeč (tj. starší 18 let) podává odvolání sám.

PŘIHLÁŠKA KE VZDĚLÁVÁNÍ-STUDIU ve střední škole

Forma vzdělávání – denní

A

Vyplní uchazeč
nebo zákonný zástupce uchazeče

Příjmení uchazeče		Rodné příjmení^{3a)}
Jméno uchazeče^{3c)}		
Datum narození		Státní občanství
Místo narození (stát)		
Adresa trvalého pobytu		ZPS
Telefon (e-mail, fax) uchazeče		ano ¹⁾ ne ¹⁾
Adresa pro doručování písemností z přijímacího řízení, pokud se nezasílají na adresu trvalého bydliště uchazeče		Telefon, mobil (e-mail, fax) zákonného zástupce
Název a adresa střední školy		Ročník SŠ ³⁾
		Termín přijímací zkoušky ^{3b)}
		Zkrácené studium ano ¹⁾ ne ¹⁾
Obor vzdělání (kód a název) do kterého se uchazeč hlásí		
V		Dne .....
Podpis uchazeče	Zákonný zástupce nezletilého uchazeče ²⁾ : Jméno a příjmení (tiskacím písmem):	Podpis zákonného zástupce
.....	.....	.....

Potvrzení lékaře o zdravotní způsobilosti ke studiu a výkonu povolání

Podle § 60 odst. 15 školského zákona (zákon č. 561/2004 Sb.). Vyplňuje se pouze v případě, že se jedná o obor vzdělání, pro který je tento posudek nezbytný (informaci o jeho potřebnosti podá výchovný poradce nebo ředitel příslušné střední školy).

Datum

Razítko a podpis lékaře

Vysvětlivky:

1) Nehodící se škrtněte

2) Podává přihlášku podle § 60 odst.5 školského zákona

Žádost o uvolnění – krátkodobé

Prosím o uvolnění syna/dcery ..... z ..... (kolikáté) vyučovací hodiny

dne ..... z důvodu:

Datum:

Podpis zákonného zástupce:

Žádost o uvolnění – dlouhodobé

Prosím o uvolnění syna/dcery .....

třída..... z důvodu rodinné dovolené (jiný důvod):

Datum:

Podpis zákonného zástupce:

